

Στην ενότητα αυτή θα μάθεις:

- ✓ Να βρίσκεις πληροφορίες σε ένα δελτίο ταυτότητας.
- ✓ Να φτιάχνεις τη δική σου ταυτότητα.
- ✓ Πώς και γιατί παίρνουμε συνέντευξη από κάποιον.
- ✓ Να κλίνεις τα ρήματα στον παρατατικό χρόνο.
- ✓ Λέξεις που δηλώνουν επαγγέλματα.
- ✓ Να γράφεις σωστά τα ρήματα σε -ώνω και σε -εύω.

ΔΕΛΤΙΟ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ

ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΝΙΚΟΛΟΡΟΥΛΟΣ
 ΕΠΩΝΥΜΟ
ΜΑΡΙΟΣ
ΜΑΡΙΟΣ
 ΟΝΟΜΑ
ΑΝΕΣΤΗΣ
ΑΝΕΣΤΙΣ
 ΟΝΟΜΑ ΠΑΤΕΡΑ
ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ
ΧΑΡΙΚΛΙΑ
 ΟΝΟΜΑ ΜΗΤΕΡΑΣ
18-7-1963
 ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΓΕΝΝΗΣΗΣ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
 ΤΟΠΟΣ ΓΕΝΝΗΣΗΣ
1.80
 ΥΨΟΣ
ΚΑΛΑΜΑΡΙΔΙΣ
 ΔΗΜΟΤΗΣ
15-5-2005
 ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ ΔΕΛΤΙΟΥ
ΥΠΟΔ/ΝΣΗ ΔΣΤ.
 ΑΡΧΗ ΕΚΔΟΣΗΣ

Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
 ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Σ. ΠΙΤΤΑΣ
 ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟΣ Α'

Μην ξεχνάς την ημερομηνία που πρέπει να δώσεις αίμα, σώζεις κάποιον που **κινδυνεύει**.

Έχεις κάνει εξέταση για το στίγμα της μεσογειακής **αναιμίας**;

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ - ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΕΘΝΙΚΗ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΙΜΟΔΟΣΙΑΣ

ΔΕΛΤΙΟ

ΕΘΕΛΟΝΤΗ ΑΙΜΟΔΟΤΗ

- ΕΠΩΝΥΜΟ ..... Καρρά
- ΟΝΟΜΑ ..... Ελένη
- ΟΝΟΜΑ ΠΑΤΕΡΑ ..... Βασίλειος
- ΧΡΟΝΟΣ ΓΕΝΝΗΣΗΣ 1965
- ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ..... Κυψέλη
- ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ..... Εκπαιδευτικός
- ΑΡΙΘΜ. ΜΗΤΡΟΥΣ 1523

ΟΜΑΔΑ RHESUS

A +

- ☀ Τι είναι τα έγγραφα που βλέπεις εδώ;
- ☀ Τι πληροφορίες βρίσκουμε σε αυτά;
- ☀ Πώς ονομάζεται ο κάτοχος του δελτίου ταυτότητας;
- ☀ Γιατί το όνομά του είναι γραμμένο και με ξένα γράμματα;
- ☀ Πώς λένε τον πατέρα του;
- ☀ Πότε γεννήθηκε ο εθελοντής αιμοδότης;

Ταξίδι στον κόσμο της γλώσσας

Ψάξε στο λεξικό, για να βρεις τι σημαίνει η λέξη κάτοχος.

1 Η ταυτότητα του Μαξ

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Ονομάζομαι: Μαξ.
Γεννήθηκα: στις 23 Αυγούστου 2002.
Κατοικώ: στην Ίο, νησί των Κυκλάδων.
Ο κύριός μου λέγεται: Γιάννης.
Μου αρέσουν: τα τραγανιστά κόκαλα.
Κυνηγώ: τις πεταλούδες.

Αν χαθώ, σας παρακαλώ να τηλεφωνήσετε στο 2286093777.

- ☀ Πώς λένε τον σκύλο;
- ☀ Σε τι χρησιμεύει η ταυτότητα του Μαξ;
- ☀ Πού μένει;
- ☀ Γιατί στην ταυτότητα του σκύλου έχουν γράψει το τηλέφωνο του αφεντικού του;

Αντίγραψε στο τετράδιό σου και μάθε να γράφεις σωστά τη φράση:
Ο Μαξ τρώει τραγανιστά κόκαλα και κυνηγά τις πεταλούδες.

Πήγαινε στη σελίδα 50 του Τετραδίου Εργασιών και κάνε τις ασκήσεις 1 και 2.

2

Ο Λουκάς και η Χαρά ανέλαβαν να βρουν πληροφορίες για ζώα που ζουν σε νησιά της Ελλάδας, για να τις βάλουν στην εφημερίδα της τάξης. Διάβασε αυτά που βρήκε ο Λουκάς και παρατήρησε τις φωτογραφίες.

κάτοχος [ο], [η] ουσιαστικό (κάτοχοι)

☑ Όταν κάτι σου ανήκει, είναι δικό σου, είσαι ο **κάτοχος** του.

✎ Ο κύριος Δημήτρης ρωτούσε ποιος είναι ο **κάτοχος** του διπλανού σπιτιού που έπιασε φωτιά.

○ ιδιοκτήτης ◊ Όταν **κατέχεις** κάτι, είναι δικό σου, σου ανήκει.

🎵 κά-το-χος

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Ονομάζομαι: Μαξ.

Γεννήθηκα: στις 23 Αυγούστου 2002.

Κατοικώ: στην Ίο, νησί των Κυκλάδων.

Ο κύριός μου λέγεται: Γιάννης.

Μου αρέσουν: τα τραγανιστά κόκαλα.

Κυνηγώ: τις πεταλούδες.

Αν χαθώ, σας παρακαλώ να

τηλεφωνήσετε στο 2286093777.

Άσκηση 1

Παρατήρησε το διαβατήριο και γράψε **στο τετράδιό σου**:

- ✦ Ποιος είναι ο κάτοχος του διαβατηρίου;
- ✦ Πότε γεννήθηκε;
- ✦ Πού εκδόθηκε αυτό το διαβατήριο;

Άσκηση 2

Φτιάξε τώρα τη δική σου ταυτότητα. Μπορείς μάλιστα και να ζωγραφίσεις τον εαυτό σου ή να κολλήσεις τη φωτογραφία σου.

_____

Όνομα

_____

Επώνυμο

_____

Τόπος γέννησης

_____

Χρονολογία γέννησης

_____

Χρώμα ματιών

_____

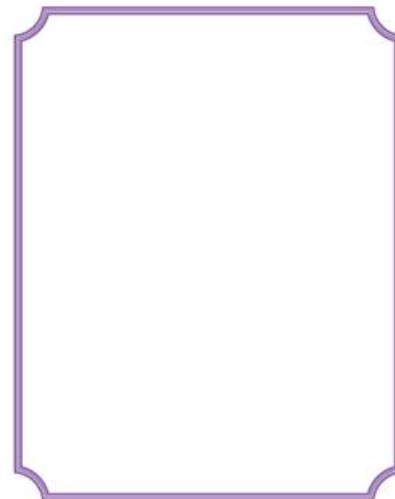
Χρώμα μαλλιών

_____

Ύψος

_____

Βάρος

Η χελώνα καρέτα καρέτα

Η θαλάσσια χελώνα καρέτα καρέτα είναι εξαιρετική κολυμβήτρια. Βγαίνει από τη θάλασσα, για να φτιάξει τη φωλιά της στην άμμο και να γεννήσει τα αυγά της. Μία από τις παραλίες που διαλέγει για να γεννήσει είναι στον κόλπο του Λαγανά στη Ζάκυνθο.

Ο κόλπος του Λαγανά είναι ο πιο σημαντικός βιότοπος της θαλάσσιας χελώνας καρέτα καρέτα. Στα πέντε χιλιόμετρα της παραλίας οι χελώνες καρέτα

καρέτα φτιάχνουν πάρα πολλές φωλιές. Από τα τέλη Μαΐου έως τον Αύγουστο, όταν το κλίμα είναι ζεστό, οι χελώνες αφήνουν εκατό αυγά σε καθεμιά φωλιά. Ύστερα από δύο μήνες μέσα από τα αυγά βγαίνουν τα χελωνάκια. Αφού τρυπήσουν το κέλυφος, μένουν στην άμμο για περίπου έξι μέρες και τρέφονται από τον κρόκο του αυγού. Μετά, κάποιο βράδυ ή νωρίς το πρωί, αφήνουν τη φωλιά και κατευθύνονται προς τη θάλασσα. Βγαίνουν μες στο σκοτάδι, όταν δεν κινδυνεύουν από τα πουλιά, τα άλλα ζώα ή τον άνθρωπο.

☀️ Ποια παραλία προτιμά η χελώνα καρέτα καρέτα, για να φτιάξει τη φωλιά της;

☀️ Γιατί τα χελωνάκια αφήνουν τη φωλιά το βράδυ ή νωρίς το πρωί;

Αντίγραψε στο τετράδιό σου τη φράση του κειμένου με τα έντονα γράμματα και μάθε να τη γράφεις σωστά.

Ψάξε στο λεξικό ή ρώτησε, για να μάθεις τι σημαίνουν οι λέξεις βιότοπος, κόλπος, κέλυφος και κλίμα. Μετά πρόσθεσέ τες στο λεξικό σου.

Η χελώνα καρέτα καρέτα

Η θαλάσσια χελώνα καρέτα καρέτα είναι εξαιρετική κολυμβήτρια. Βγαίνει από τη θάλασσα, για να φτιάξει τη φωλιά της στην άμμο και να γεννήσει τα αυγά της. Μία από τις παραλίες που διαλέγει για να γεννήσει είναι στον κόλπο του Λαγανά στη Ζάκυνθο.

Ο κόλπος του Λαγανά είναι ο πιο σημαντικός βιότοπος της θαλάσσιας χελώνας καρέτα καρέτα. Στα πέντε χιλιόμετρα της παραλίας οι χελώνες καρέτα καρέτα φτιάχνουν πάρα πολλές

φωλιές. Από τα τέλη Μαΐου έως τον
Αύγουστο, όταν το κλίμα είναι ζεστό,
οι χελώνες αφήνουν εκατό αυγά σε
καθεμιά φωλιά. Ύστερα από δύο μήνες
μέσα από τα αυγά βγαίνουν τα
χελωνάκια. Αφού τρυπήσουν το
κέλυφος, μένουν στην άμμο για
περίπου έξι μέρες και τρέφονται από
τον κρόκο του αυγού. Μετά, κάποιο
βράδυ ή νωρίς το πρωί, αφήνουν τη
φωλιά και κατευθύνονται προς τη
θάλασσα. Βγαίνουν μες στο σκοτάδι,
όταν δεν κινδυνεύουν από τα πουλιά,
τα άλλα ζώα ή τον άνθρωπο.

Ψάξε στο λεξικό ή ρώτησε, για να μάθεις τι σημαίνουν οι λέξεις βιότοπος, κόλπος, κέλυφος και κλίμα.
Μετά πρόσθεσέ τες στο λεξικό σου.

βιότοπος: φυσικός χώρος που προσφέρει σε ορισμένο σύνολο ζώων ή φυτών σχετικά σταθερούς όρους διαβίωσης.

κέλυφος: το εξωτερικό περίβλημα του αυγού (το τσόφλι) ή των οστράκων.

κλίμα [το] ουσιαστικό (κλίματα)

☑ Όταν ρωτάμε τι **κλίμα** έχει μία περιοχή, ρωτάμε τι καιρό κάνει συνήθως σ' αυτήν την περιοχή, δηλαδή αν έχει κρύο ή ζέστη, αν έχει ήλιο ή αν βρέχει και χιονίζει συχνά.

🎵 κλί-μα

κόλπος: φυσική πλατιά εσοχή της
ξηράς, μέσα στην οποία εισχωρεί η
θάλασσα.

Ταξίδι στον κόσμο της γλώσσας

Μπορείς να βρεις στο λεξικό λέξεις που σημαίνουν το ίδιο και να τις γράψεις παρακάτω;

■ Η **παραλία** λέγεται και ..... και .....

■ **Κατευθύνομαι** ή αλλιώς .....

■ Την **τροφή** τη λέμε και .....

Και η Χαρά βρήκε πληροφορίες για ένα ζώο που ζει σε νησί της χώρας μας. Τις έχει γράψει στο **Τετράδιο Εργασιών**, στην **άσκηση 3** στη σελίδα 51.

Ζώα όπως η χελώνα
καρέτα καρέτα, η φώκια
μονάχους μονάχους, που είδαμε στην ενότητα
15, τα ελάφια, τα αγριοκάτσικα κρι-κρι,
που ζουν στην Κρήτη, ή όπως οι αρκούδες,
οι λύκοι και οι αλεπούδες κινδυνεύουν
να εξαφανιστούν.

Γι' αυτό πρέπει να τα
προστατεύουμε, να φροντίζουμε
τους τόπους όπου ζουν,
όπου βρίσκουν τροφή
και όπου γεννούν.

Στο χωριό Νυμφαίο της Φλώρινας
υπάρχει το περιβαλλοντικό κέντρο
«Αρκτούρος» για την προστασία
της αρκούδας. Ξέρεις κάποιο άλλο
κέντρο ή σύλλογο για την προστασία
των ζώων;

Μπορείς να βρεις στο λεξικό λέξεις που σημαίνουν το ίδιο και να τις γράψεις παρακάτω;

- Η **παραλία** λέγεται και **ακρογιαλία** και **ακτή** **αμμουδιά** και **πλαζ**
- **Κατευθύνομαι** ή αλλιώς **πηγαίνω προς, προχωρώ προς**
- Την **τροφή** τη λέμε και **φαγητό**

Άσκηση 3

Η Χαρά βρήκε για την εφημερίδα της τάξης στοιχεία της ταυτότητας και φωτογραφίες ενός ζώου που ζει στην Κρήτη. Διάβασε τα στοιχεία της ταυτότητάς του και γράψε **στο τετράδιό σου** ένα κείμενο για την εφημερίδα το οποίο να δίνει πληροφορίες γι' αυτό το ζώο.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ

Κρι-κρι
Όνομα

Αγριοκάτσικο
Είδος

Απόκρημνα βουνά
Τόπος κατοικίας

Λευκά Όρη της Κρήτης
Διεύθυνση

Τενειάδα
Άλλα χαρακτηριστικά προσώπου

Καστανό
Χρώμα

32
Δόντια

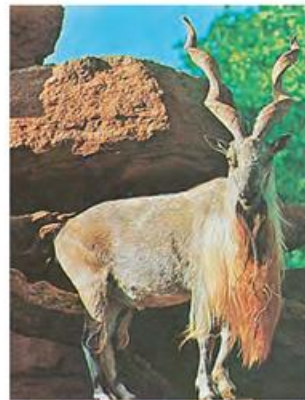
Χλόη, δάμνοι, βλαστοί, φύλλα
Τροφή

Από το κρύο, από πέτρες που κατακυλούν, από τις χιονοσειβάδες, από τους αετούς, τους λύκους και το κυνήγι των ανθρώπων
Κινδυνεύει

1 μέτρο
Μήκος κεράτων

Κοντή
Ουρά

Χοντρός
Λαιμός

Τα αγριοκάτσικα ζουν στην Κρήτη από πολύ παλιά. Αυτό το ανάγλυφο βρέθηκε στο ανάκτορο της Κνωσού στην Κρήτη.

Ζώα όπως η χελώνα
καρέτα καρέτα, η φώκια
μονάρχους μονάρχους, που είδαμε στην ενότητα
15, τα ελάφια, τα αγριοκάτσικα κρι-κρι,
που ζουν στην Κρήτη, ή όπως οι αρκούδες,
οι λύκοι και οι αλεπούδες κινδυνεύουν
να εξαφανιστούν.

Ζώα όπως η χελώνα καρέτα καρέτα, η
φώκια μονάρχους μονάρχους, που είδαμε
στην ενότητα 15, τα ελάφια, τα
αγριοκάτσικα κρι-κρι, που ζουν στην
Κρήτη, ή όπως οι αρκούδες, οι λύκοι
και οι αλεπούδες κινδυνεύουν να
εξαφανιστούν.

Γι' αυτό πρέπει να τα προστατεύουμε, να φροντίζουμε τους τόπους όπου ζουν, όπου βρίσκουν τροφή και όπου γεννούν.

Γι' αυτό πρέπει να τα προστατεύουμε, να φροντίζουμε τους τόπους όπου ζουν, όπου βρίσκουν τροφή και όπου γεννούν.

Στο χωριό Νυμφαίο της Φλώρινας υπάρχει το περιβαλλοντικό κέντρο «Αρκτούρος» για την προστασία της αρκούδας. Ξέρεις κάποιο άλλο κέντρο ή σύλλογο για την προστασία των ζώων;

Στο χωριό Νυμφαίο της Φλώρινας υπάρχει το περιβαλλοντικό κέντρο «Αρκτούρος» για την προστασία της αρκούδας. Ξέρεις κάποιο άλλο κέντρο ή σύλλογο για την προστασία των ζώων;

- 3** Η Γαλήνη και ο Αρμπέν σκέφτηκαν ότι, καθώς ο χρόνος κυλά, πολλές αλλαγές γίνονται στη φύση και στη ζωή. Ακόμη και οι τέχνες και τα επαγγέλματα του ανθρώπου αλλάζουν. Να, όπως το επάγγελμα του γείτονά τους, του κυρ Παντελή, που ήταν παγωτατζής.

Η συνέντευξη με τον κυρ Παντελή

Η **Γαλήνη** και ο **Αρμπέν** βρήκαν τον **κυρ Παντελή** να κάνει βόλτα στο πάρκο της γειτονιάς τους. Πλησίασαν, τον καλημέρισαν και άρχισαν να τον ρωτούν για τη δουλειά που έκανε, όταν ήταν νέος.

Αρμπέν: Τι δουλειά κάνατε, όταν ήσασταν νέος;

Κυρ Παντελής: Πουλούσα παγωτά! Σας φαίνεται περίεργο, έτσι δεν είναι; Καθίστε να σας εξηγήσω...

Αρμπέν: Σας πειράζει να γράφουμε αυτά που μας λέτε, για να τα βάλουμε στην εφημερίδα της τάξης μας;

Κυρ Παντελής: Γιατί να με πειράζει; Τι θέλετε να με ρωτήσετε;

Γαλήνη: Γιατί πουλούσατε εσείς τα παγωτά; Δεν υπήρχαν ψυγεία με παγωτά

στα περίπτερα ή στα γαλακτοπωλεία, για να αγοράζει ο κόσμος από εκεί; **Κυρ Παντελής:** Τότε δεν είχαμε πολλά ψυγεία. Ήταν ακριβά και δεν μπορούσε ο κάθε μαγαζάτορας να έχει από ένα. Γι' αυτό υπήρχαν οι παγωτατζήδες. Γυρνούσαν στις πλατείες, στις πόλεις και στα χωριά με τις άσπρες ποδιές τους και φώναζαν: «Εδώ τα νόστιμα παγωτά!!!».

Αρμπέν: Και πού βάζατε τα παγωτά, για να μη λιώνουν;

Κυρ Παντελής: Είχα ένα καροτσάκι γεμάτο με πάγο. Πρωί πρωί έπρεπε να πάω στον παγοπώλη και να αγοράσω μεγάλα κομμάτια πάγου. Ξέρετε, το καροτσάκι αυτό το έχω ακόμη στο σπίτι μου... Το είχα ζωγραφίσει με ήλιους και λουλουδιά...

Η συνέχεια στην επόμενη σελίδα...

Ταξίδι στον κόσμο της γλώσσας

Το αγαπώ σαν να είναι φίλος μου, γιατί το είχα μαζί μου παντού για πολλά χρόνια.

Γαλήνη: Τι σας άρεσε περισσότερο στη δουλειά που κάνατε;

Κυρ Παντελής: Πιο πολύ από όλα μου άρεσε η χαρά στα μάτια των παιδιών, όταν έπαιρναν το χωνάκι με το παγωτό... Μου άρεσε τόσο πολύ να τα βλέπω χαρούμενα, που, όταν τα λεφτά δεν τους έφταναν ή όταν δεν είχαν καθόλου

λεφτά, τους χάριζα τα παγωτά, για να τα δω να μου χαμογελούν!

Αρμπέν: Και τώρα οι παγωτατζήδες;

Κυρ Παντελής: Τώρα πια υπάρχουν ελάχιστοι παγωτατζήδες... Το επάγγελμα εξαφανίζεται σιγά σιγά, όπως οι τσαγκάρες, οι νερουλάδες, οι καρεκλάδες... Θα γράψετε και γι' αυτούς;

- ☀️ Ποιο ήταν το επάγγελμα του κυρ Παντελή;
- ☀️ Τι τον ρώτησαν τα παιδιά;
- ☀️ Τι άρεσε πιο πολύ στον κυρ Παντελή από το επάγγελμά του;
- ☀️ Γιατί νομίζεις πως αγαπούσε τόσο πολύ το καροτσάκι του;

Ζητήστε από τους μεγαλύτερους να σας μιλήσουν για επαγγέλματα που δεν υπάρχουν πια. Φτιάξτε ένα λεύκωμα με τα επαγγέλματα αυτά.

Θέλετε να χωριστείτε σε ομάδες και να γίνετε μικροί δημοσιογράφοι; Διαλέξτε ένα επάγγελμα και σκεφτείτε από ποιον θα πάρετε συνέντευξη. Συζητήστε στην τάξη τι ερωτήσεις θα κάνετε. Για παράδειγμα, μπορείτε να τον ρωτήσετε τι ακριβώς κάνει στη δουλειά του, σε τι χρησιμεύει η δουλειά του, αν είναι ευχαριστημένος από αυτή και πολλά άλλα...

Μάθε να γράφεις σωστά την πρώτη ερώτηση των παιδιών στον κυρ Παντελή.

Η συνέντευξη με τον κυρ Παντελή

Η Γαλήνη και ο Αρμπέν βρήκαν τον κυρ Παντελή να κάνει βόλτα στο πάρκο της γειτονιάς τους. Πλησίασαν, τον καλημέρισαν και άρχισαν να τον ρωτούν για τη δουλειά που έκανε, όταν ήταν νέος.

Αρμπέν: Τι δουλειά κάνατε, όταν ήσασταν νέος;

Κυρ Παντελής: Πουλούσα παγωτά! Σας φαίνεται περίεργο, έτσι δεν είναι; Καθίστε να σας εξηγήσω...

Αρμπέν: Σας πειράζει να γράφουμε αυτά που μας λέτε, για να τα βάλουμε στην εφημερίδα της τάξης μας;

Κυρ Παντελής: Γιατί να με πειράζει; Τι θέλετε να με ρωτήσετε;

Γαλήνη: Γιατί πουλούσατε εσείς τα παγωτά; Δεν υπήρχαν ψυγεία με παγωτά στα περίπτερα ή στα γαλακτοπωλεία, για να αγοράζει ο κόσμος από εκεί;

Κυρ Παντελής: Τότε δεν είχαμε πολλά ψυγεία. Ήταν ακριβά και δεν μπορούσε ο κάθε μαγαζάτορας να έχει από ένα. Γι' αυτό υπήρχαν οι παγωτατζήδες. Γυρνούσαν στις πλατείες, στις πόλεις και στα χωριά με τις άσπρες ποδιές τους και φώναζαν: «Εδώ τα νόστιμα παγωτά!!!».

Αρμπέν: Και πού βάζατε τα παγωτά, για να μη λιώνουν;

Κυρ Παντελής: Είχα ένα καροτσάκι γεμάτο με πάγο. Πρωί πρωί έπρεπε να πάω στον παγοπώλη και να αγοράσω μεγάλα κομμάτια πάγου. Ξέρετε, το

καροτσάκι αυτό το έχω ακόμη στο
σπίτι μου... Το είχα ζωγραφίσει με
ήλιους και λουλούδια...

Το αγαπώ σαν να είναι φίλος μου, γιατί
το είχα μαζί μου παντού για πολλά
χρόνια.

Γαλήνη: Τι σας άρεσε περισσότερο στη
δουλειά που κάνατε;

Κυρ Παντελής: Πιο πολύ από όλα μου
άρεσε η χαρά στα μάτια των παιδιών,
όταν έπαιρναν το χωνάκι με το
παγωτό... Μου άρεσε τόσο πολύ να τα
βλέπω χαρούμενα, που, όταν τα λεφτά
δεν τους έφταναν ή όταν δεν είχαν
καθόλου λεφτά, τους χάριζα τα
παγωτά, για να τα δω να μου
χαμογελούν!

Αρμπέν: Και τώρα οι παγωτατζήδες;

Κυρ Παντελής: Τώρα πια υπάρχουν
ελάχιστοι παγωτατζήδες... Το
επάγγελμα εξαφανίζεται σιγά σιγά,
όπως οι τσαγκάρηδες, οι νερουλάδες,
οι καρεκλάδες... Θα γράψετε και γι'
αυτούς;

20. Ποιος είναι; Τι κάνει;

- 4 Διάβασε τώρα το παρακάτω ποίημα για ένα άλλο επάγγελμα που έχει σχεδόν εξαφανιστεί.

Ο παγοπώλης

Περνούσαν παγοπώλες
και μοιράζανε κολόνες.
Είχαν γίνει από νερό
που το πάγωναν καιρό,
το φαί να διατηρεί,
να είναι φρέσκο το τυρί,
το νεράκι δροσερό,
για μια φορά κι έναν καιρό.

Σοφία Χατζηκοκολάκη, «Επαγγέλματα παλιά που δεν υπάρχουν πια...»,
εκδ. Κέδρος, εικονογράφηση Βιολέτα Διαμαντή-Μελετίου

Θα βρεις πολλά επαγγέλματα στο **Τετράδιο Εργασιών**,
στις ασκήσεις **4**, **5** και **6** στις σελίδες 52 και 53.

Αντίγραψε στο τετράδιό σου την πρώτη στροφή
και μάθε να τη γράφεις σωστά.

Ο παγοπώλης

Περνούσαν παγοπώλες

και μοιράζανε κολόνες.

Είχαν γίνει από νερό

που το πάγωναν καιρό,

το φαΐ να διατηρεί,

να είναι φρέσκο το τυρί,

το νεράκι δροσερό,

μια φορά κι έναν καιρό.

Άσκηση 4

Συμπλήρωσε τις παρακάτω προτάσεις με τις λέξεις:

μαραγκοί, ξυλογλύπτης, χτίστες, σοβατζήδες, αγιογράφοι.

Για να χτιστεί μια εκκλησία, δουλεύουν πολλοί άνθρωποι.

Ο **αρχιτέκτονας** κάνει τα σχέδια της εκκλησίας.

Οι **χτίστες** χτίζουν με τούβλα τους τοίχους.

Οι **σοβατζήδες** σκεπάζουν τους τοίχους με σοβά.

Οι **μαραγκοί** φτιάχνουν από ξύλο τις σκάλες και τα καθίσματα.

Ο **ξυλογλύπτης** σκαλίζει το ξύλινο τέμπλο.

Οι **αγιογράφοι** ζωγραφίζουν πάνω στους σοβαντισμένους τοίχους τις εικόνες των αγίων.

Άσκηση 5

Βρες τι κάνει καθένας από τους παρακάτω επαγγελματίες, για να φτάσει στα χέρια σου ένα βιβλίο.

Ο συγγραφέας		τυπώνει το βιβλίο.
Ο τυπογράφος		δένει όλες τις σελίδες μαζί.
Ο εικονογράφος		γράφει το βιβλίο.
Ο βιβλιοδέτης		φέρνει στο κατάστημά του και πουλά τα βιβλία.
Ο βιβλιοπώλης		φτιάχνει τις εικόνες.

Άσκηση 6

Γράψε δίπλα σε κάθε επάγγελμα τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται γι' αυτό.

ψαλίδι χρώματα πιάνο κουτάλα πινέλο κλωστή
 μπουζούκι τσάπα αλέτρι βούρτσα γουδί τρακτέρ
 ακουστικά κιθάρα θερμόμετρο τηγάνι δαχτυλήθρα σύριγγα

γεωργός:	τσάπα	αλέτρι	τρακτέρ
μοδίστρα:	ψαλίδι	κλωστή	δαχτυλήθρα
μουσικός:	πιάνο	μπουζούκι	κιθάρα
μάγειρας:	κουτάλα	γουδί	τηγάνι
γιατρός:	ακουστικά	θερμόμετρο	σύριγγα
ελαιοχρωματιστής:	χρώματα	πινέλο	βούρτσα

5 Πρόσεξε τα ρήματα με τα έντονα γράμματα στον διάλογο **3**. Έπειτα συμπλήρωσε τον παρακάτω πίνακα σύμφωνα με τα παραδείγματα.

Ρήμα	γράφω	κάνω	μπορώ	πουλώ
Εγώ	έγραφα	έκανα	μπορούσα	πουλούσα
Εσύ	έγραφες	έκανες	μπορούσες	πουλούσες
Αυτός Αυτή Αυτό	έγραφε	έκανε	μπορούσε	πουλούσε
Εμείς	γράφαμε	κάναμε	μπορούσαμε	πουλούσαμε
Εσείς	γράφατε	κάνατε	μπορούσατε	πουλούσατε
Αυτοί Αυτές Αυτά	έγραφαν	έκαναν	μπορούσαν	πουλούσαν

Ταξίδι στον κόσμο της γλώσσας

Τώρα πήγαινε στη σελίδα 54 του Τετραδίου Εργασιών και κάνε την άσκηση **7**.

Άσκηση 7

Συμπλήρωσε τις προτάσεις με το ρήμα:

έπαιζα
έπαιζες
έπαιζε
παίζαμε
παίζατε
έπαιζαν

Έπειτα μάθε να το γράφεις σωστά.

- ❖ Χτες όλη τη μέρα έπαιζα με τον αδελφό μου.
- ❖ Στα αρχαία χρόνια τα παιδιά έπαιζαν με στεφάνια.
- ❖ Μαμά, όταν ήσουν μικρή, έπαιζες κουτσό;
- ❖ Εμείς παίζαμε συχνά κυνηγητό.
- ❖ Ο παππούς μου, όταν ήταν νέος, έπαιζε μπάσκετ.
- ❖ Εσείς τι παίζατε, όταν ήσαстан μικροί;

- 6 Διάβασε το παρακάτω ποίημα ρυθμικά και μάθε **απέξω** όποια στροφή σου αρέσει.

Δουλειές

- Ραφτάκι ραφτάκι
πώς πάν' οι δουλειές;
- Ψαλίδι, κοπίδι
και δυο βελονιές.

- Τσαγκάρη τσαγκάρη
παπούτσια πουλάς;
- Σκαρπίνια, λουστρίνια
σε γάμο να πας.

- Φούρναρη φούρναρη
τι κάνεις με βια;
- Μια βάζω μια βγάζω
κουλούρια, ψωμιά.

- Μανάβη μανάβη
τι τρών' τα παιδιά;
- Ντομάτες, πατάτες,
φασόλια, κουκιά.

Βασίλης Ρώτας

- ☀ Υπάρχουν στο ποίημα κάποια επαγγέλματα που εξαφανίζονται;
- ☀ Από πού αγοράζουμε σήμερα ρούχα και παπούτσια;

Αντίγραψε στο τετράδιό σου τη δεύτερη στροφή και μάθε να τη γράφεις σωστά.

Πήγαινε στο **Τετράδιο Εργασιών** στις σελίδες 54, 55 και 56 και κάνε τις ασκήσεις **8**, **9**, **10** και **11**.

Δουλειές

– Ραφτάκι ραφτάκι

πώς πάν' οι δουλειές;

– Ψαλίδι, κοπίδι

και δυο βελονιές.

– Τσαγκάρη τσαγκάρη

παπούτσια πουλάς;

– Σκαρπίνια, λουστρίνια

σε γάμο να πας.

– Φούρναρη φούρναρη

τι κάνεις με βια;

– Μια βάζω μια βγάζω

κουλούρια, ψωμιά.

– Μανάβη μανάβη

τι τρών' τα παιδιά;

– Ντομάτες, πατάτες,

φασόλια, κουκιά.

Άσκηση 8

Φτιάξε ρήματα από τις παρακάτω λέξεις όπως στο παράδειγμα.

καρφί: **καρφώνω**

κλειδί: **κλειδώνω**.....

σίδηρο: **σιδερώνω**.....

θυμός: **θυμώνω**.....

ταξίδι: **ταξιδεύω**

δουλειά: **δουλεύω**.....

στρογγυλός: **στρογγυλεύω**

λατρεία: **λατρεύω**.....

54

20. Ποιος είναι; Τι κάνει;

Άσκηση 9

Χώρισε τα παρακάτω ρήματα σε δύο ομάδες.

μαντεύω

μαλώνω

γυρεύω

σηκώνω

μουσκέυω

παγώνω

τελειώνω

κλαδεύω

τεντώνω

παιδεύω

-ώνω: **μαλώνω, σηκώνω, παγώνω, τελειώνω, τεντώνω**

-εύω: **μαντεύω, γυρεύω, μουσκέυω, κλαδεύω, παιδεύω**

Άσκηση 10

Βάλε τα ρήματα που είναι μέσα σε παρένθεση στη σωστή μορφή.

- ❖ Ο κυρ-Παντελής είπε ότι **πουλούσε** (πουλώ) παγωτά.
- ❖ Στα παλιά τα χρόνια οι γαλατάδες **έφερναν** (φέρνω) το γάλα στα σπίτια.
- ❖ Όταν ήμουν μωρό, **έπινα** (πίνω) γάλα με το μπιμπερό μου.
- ❖ Παπού, **έβλεπες** (βλέπω) τηλεόραση, όταν ήσουν μικρός;
- ❖ Όχι, δεν **έβλεπα** (βλέπω) τηλεόραση, παίζαμε στη γειτονιά.
- ❖ Εσείς τι **κάνατε** (κάνω) στις διακοπές;

55

Ταξίδι στον κόσμο της γλώσσας

Άσκηση 11

Διάβασε τα παρακάτω στιχάκια και γράψε τι έκανε ο Λουκάς χτες όλη μέρα.

Τώρα **παίζω** και **γελώ**
δεν **πεινώ** ούτε **διψώ**.
Παίρνω φόρα και **πηδώ**,
ψάχνω γύρω, **τραγουδώ**
κι απ' το σπίτι σου **περνώ**.

Χτες όλη μέρα **έπαιζα** και **γελούσα**.....
δεν **πεινούσα**..... ούτε **διψούσα**.....
Έπαιρνα..... φόρα και **πηδούσα**
έψαχνα..... γύρω, **τραγουδούσα**
κι απ' το σπίτι σου **περνούσα**.....

Διάβασε αυτά που γράφει
ο πίνακας
και σημείωσε τι έμαθες.

Έμαθα...	Πολύ καλά ●	Αρκετά καλά ●
Έμαθα να βρίσκω πληροφορίες σε ένα δελτίο ταυτότητας.		
Έμαθα να φτιάχνω τη δική μου ταυτότητα.		
Έμαθα πώς και γιατί παίρνουμε συνέντευξη από κάποιον.		
Έμαθα να γράφω σωστά τα ρήματα που τελειώνουν σε -ώνω και σε -εύω .		
Έμαθα να κλίνω τα ρήματα στον παρατατικό χρόνο.		
Έμαθα λέξεις που δηλώνουν επαγγέλματα.		

[Ο τελευταίος ιππόκαμπος]

Ο Τριγωνοψαρούλης, το σοφό ψάρι που είναι διαφορετικό απ' όλα τα άλλα εξαιτίας του σχήματος του σώματός του, αλλά που πάντα βρίσκει λύσεις για όλα τα δύσκολα, το τελευταίο διάστημα ασχολείται με τη μελέτη των προβλημάτων του βυθού. Μια μέρα ήρθε και τον συνάντησε ένα ναρβάλ (είδος ψαριού) και συζήτησε μαζί του το πρόβλημά του.

– Πες μου, από πού έρχεσαι; [τον ρώτησε ο Τριγωνοψαρούλης]

– Από τα πέρατα του ωκεανού, απ' τη χώρα των πάγων. Άκουσα για σένα, για το θάρρος και τη σοφία, κι ήρθα να σε γνωρίσω και να σου μιλήσω για ένα πραγματικά μεγάλο πρόβλημα.

– Αλήθεια; Ποιο είναι αυτό;

– Οι ψαράδες δεν αποτελούν πια το μοναδικό κίνδυνο! Τώρα υπάρχουν και οι συλλέκτες! Αυτοί μαζεύουν όλα τα παράξενα πλάσματα των βυθών και τα κάνουν εκθέματα* στις βιτρίνες τους! Αν πιαστείς απ' αυτούς, αλίμονό σου! Μετά από βασανιστήρια, που συχνά τα λένε «έρευνες», καταλήγεις να διακοσμείς τις βιτρίνες των σαλονιών τους.

Ο Τριγωνοψαρούλης άκουγε κατάπληκτος και το ναρβάλ συνέχιζε:

– Εγώ αποτελώ στόχο, μα μέχρι τώρα καλά τα κατάφερα και ξέφυγα. Υπάρχουν όμως ολόκληρα είδη που κινδυνεύουν να εξαφανιστούν! Να, οι ιππόκαμποι, τα αλογάκια της θάλασσας, έχουν σχεδόν εξαφανιστεί. Ζει μόνο ένας, ο τελευταίος ιππόκαμπος! Κι αν ο συλλέκτης τον πιάσει κι αυτόν, τότε...

– Αυτό δεν πρέπει να γίνει, φώναξε ο Τριγωνοψαρούλης. Όλοι έχουν δικαίωμα στη ζωή. Άλλωστε, αν εξαφανιστούν ολόκληρα είδη, τότε η ισορροπία της φύσης στο βυθό θα διαταραχτεί! Θα κινδυνέψουμε όλοι!

---

* **εκθέματα:** αντικείμενα που έχουν ενδιαφέρον και τα παρουσιάζουμε σε εκθέσεις, σε μουσεία κλπ.

– Πόσο χαίρομαι που καταλαβαίνεις τα αληθινά προβλήματα του βυθού! Ελπίζω να κάνεις κάτι. Πρέπει όμως να φύγω τώρα. Δεν μπορώ να μείνω για πολύ μακριά απ’ τον κόσμο των πάγων.

– Γεια σου, καλέ μου φίλε. Να προσέχεις, κι όσο για τον τελευταίο ιππόκαμπο, μείνε ήσυχος, θα φροντίσω εγώ!

Η γλώσσα και το λαβράκι βρήκαν τον Τριγωνοψαρούλη συνοφρυωμένο* και μελαγχολικό.

– Μα τι έχεις; Τον ρώτησαν.

Με θυμό, μα και με θλίψη, τους είπε για όσα έμαθε απ’ το ναρβάλ.

– Με τάραξες με όσα μου είπες, είπε η γλώσσα. Δεν υπάρχει όμως λόγος να στενοχωριέσαι! Θα κάνουμε μια πανθαλάσσια* επιτροπή για την προστασία του τελευταίου ιππόκαμπου!

Βαγγέλης Ηλιόπουλος

Δραστηριότητες

Γιατί οι συλλέκτες αποτελούν κίνδυνο για τα πλάσματα του βυθού;

Τι θα συμβεί αν εξαφανιστούν ολόκληρα είδη του βυθού;

Τι πρότεινε η γλώσσα για την προστασία του βυθού; Συζητήστε στην τάξη για τα ζώα που κινδυνεύουν. Διαλέξτε ένα είδος από αυτά και φτιάξτε μια επιτροπή για τη σωτηρία του. Γράψτε μια επιστολή σε αυτούς που το απειλούν και εξηγήστε τους λόγους για τους οποίους είναι χρήσιμο στη φύση.

* συνοφρυωμένο: κατσουφιασμένο

* πανθαλάσσια: απ’ όλη τη θάλασσα

